

tím ponechána možnost, budou-li navrhovány, znovu o nich uvažovati, kdyby případné doplnění dosavadních důkazů výsledkem poškozených, vyjádřením obžalovaného a pod. nemělo pro zjištění konkrétního rozsahu přiměřené spotřeby objednaných pásků v živnostech objednatelů dostatečného výsledku nebo nebylo dosti vhodně možné. Připomíná se nalézacímu soudu, že v případě Hermíny P-ové, Marie H-ové, Antonína N-a a Kateřiny D-ové nezjistil vůbec ani ve smyslu svého pojetí škodu, kterou měli utrpěti, omeziv se jen na zcela povšechné zjištění ústní objednávky nejmenšího množství a mnohem většího množství nebo vyšší ceny v písemných objednacích lístcích, což jest k objektivnímu zjištění výše škody nedostatečné. Podobně se podotýká k případu Antonína K-e, že bude nutno blíže se zabývatí lstivostí způsobu, jímž obžalovaný prý využil omylu K-ova při vypočítání ceny objednaných pásek, neboť nezakládá podvod samo o sobě již pouhé využití omylu jiné osoby, i když se stalo v úmyslu poškozovacím, nýbrž vyžaduje se právě lstivý způsob tohoto využití. I když tyto nedostatky zmateční stížností nebyly vytknuty, nutno je ve smyslu § 290 tr. ř. vytknouti.

Čís. 3688.

Urážka na cti, byli-li zástupci dělnické strany v městské radě viněni, že se hlasováním postavili proti nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám.

Je-li podstatou urážlivého projevu úsudek, nelze jej oddělit od premis, na jejichž podkladě byl pronesen, nýbrž sluší jej zkoumati ohledně jeho smyslu a dosahu, jakož i ohledně jeho správnosti a přípustnosti současně s oněmi předpoklady, v jejichž spojitosti a na jejichž základě byl pronesen.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1929, Zm I 561/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 11. května 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 tiskové novely, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první instance, by ji před tříčlenným senátem podle § 28 odst. (2) tiskové novely znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací nesouhlasí se stanoviskem stížnosti, opřeným o důvod zmatečnosti čís. 8 § 281 tr. ř., že předmětem obžaloby nebyl nadpis článku, aniž celý jeho obsah, nýbrž jen část poslední věty; tu se ovšem v záhlaví obžaloby tvrdí, že soukromí obžalobci byli viněni v článku nadepsaném »Sociální demokraté a t. d. . .« z určitého nečestného činu, a též v důvodech obžalovacího spisu se uvádí na několika místech, že v článku — nikoli i v jeho nadpisu se vytýká žalobcům takové jednání; leč přes to nemůže býti pochybnosti

o tom, že obžalobou pozastaven jest i nadpis článku, ano se v důvodech obžaloby dovozuje, že sociálně demokratičtí členové městské rady svým hlasováním »se postavili proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám«, kteroužto větou obžaloba doslovně uvádí nadpis pozastaveného článku. Leč nelze pochybovati ani o tom, že byl žalován celý obsah článku, nikoli jen část jeho poslední věty, ana stížnost samotná připouští, že podle obžaloby byl »článek« inkriminován, a an dovozováním obžaloby, že článkem byli viněni sociálně demokratičtí členové, že se postavili proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám, byl jen stručně shrnut smysl »celého pozastaveného článku«, nebyla však omezena obžaloba na některou jeho část. Avšak zmateční stížnosti obžalovaného jest přisvědčiti, pokud, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř., vytýká rozsudku vadnost ohledně zjištění smyslu a dosahu závadného článku. V tomto směru správně uvažuje soud, že nadpis tvoří s obsahem článku nerozlučný celek, vyjadřující stručně, o čem se v článku jedná, a zjišťuje, přimykaje se zcela k důvodům spisu obžalovacího, že vzhledem k určitému případu, který v článku samém je popsán, viněni jsou soukromí obžalobci z určitého jednání, že se hlasováním ve schůzi městské rady pražské pro zadání stavby stok na P. firmě V. postavili proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám. Toto zjištění se v podstatě kryje s nadpisem článku, a až na nepatrnou odchylku, i s poslední závěrečnou větou článku; leč právem vytýká stížnost rozsudku formální vadnost, pokud při tomto zjištění pomíjí v oné na konci článku obsažené závěrečné větě předchozí obsah článku, z něhož vysvítá, na jakém podkladě zbudována jest v konečné větě — a v nadpisu — proti soukromým obžalobcům vyslovená výtku. Tu se totiž v článku uvádí, že při jednání o zadání oněch prací firmě V. radní N. navrhoval, by práce byla zadána firmě P., poněvadž tato firma zaměstnává pražské dělnictvo a dodržuje kolektivní smlouvu — nehledíc k tomu, že její nabídka je i mnohem levnější —, kdežto firma V. nedodržuje a neuznává kolektivní smlouvy, nezaměstnává pražské dělnictvo, ba naopak posílá na venek agenty, kteří do P. dovážejí indiferentní dělnictvo, ačkoliv v Praze je 30.000 nezaměstnaných dělníků; že do debaty o tomto návrhu zasáhl pak technický referent radní K., který doznal, že tvrzení radního N-a jsou pravdivá, ba přímo řekl, že firma V. je ras na dělnictvo, ale že prý jest s každou prací brzy hotova. Ježto sociální demokraté (soukromí obžalobci) hlasovali pro firmu V., pro firmu, kterou jejich vlastní řečník označil jako »ras na dělnictvo«, vyslovuje se na konci článku, že »se tudíž postavili proti nezaměstnanému pražskému dělnictvu a proti firmě, která dodržuje kolektivní smlouvy«.

Podstatou urážlivého projevu jest tedy úsudek na konci článku a článku jako nadpis a stručný souhrn jeho obsahu předeslaný; takový úsudek nelze však oddělit od premis, na jejichž podkladě byl pronesen, nýbrž sluší jej zkoumati ohledně jeho smyslu a dosahu, jakož i ohledně jeho správnosti a přípustnosti současně s oněmi předpoklady, v jichž spojitosti a na jejichž základě byl pronesen. V tomto směru však pochybil soud, pokud prostě a povšechně vyslovil, že obsahem článku je výtku, že v určitém případě, při hlasování o zadání práce, »se postavili

sociální demokraté proti pražskému dělnictvu a kolektivním smlouvám«, aniž si uvědomil, pokud se týče, jak bude níže dovozeno — řádně hodnotil, co při debatě před oním hlasováním předcházelo. Vždyť nejde v souzeném případě o řešení otázky, zda tato rozsudkem zjištěná výtku sama o sobě se dotýká cti soukromých obžalobců čili nic, nýbrž rozhodným jest, zda tato výtku jako »úsudek«, učiněný následkem předchozího prohlášení soukromého obžalobce K-a, byla oprávněna či nikoliv, neboť výtku tato se vyslovuje ve formě závěru, čerpaného z předchozího prohlášení soukromého obžalobce K-a, že tvrzení radního N-a jsou správná a, že firma V. je ras na dělníky, k čemuž se v článku pak dodává, že »se tudíž postavili sociální demokraté....« Právě onou důležitou větou článku, že městský radní K. prohlásil, že firma V. je ras na dělnictvo, se rozsudek vůbec neobírá, a jest proto zmatečným, poněvadž by mohla míti význam pro správné posouzení smyslu a dosahu článku, a poněvadž nelze ani vyloučiti, že by soud, kdyby k ní byl přihlížel, nebyl snad dospěl i k jinému závěru o významu další poznámky K-ovy, že tvrzení radního N-a jsou správná«, již doposud nehodnotil ve spojitosti s výrokem, »ras na dělnictvo« a prostě odbyl tvrzením soukromého obžalobce K-a samotného nekrytou úvahou, že šlo o výrok v replice a proto o výrok nedobře uvážený a promyšlený. Je nasnadě, že by v případě, kdyby byl zjištěn jiný smysl a význam pozastaveného článku, i důkaz pravdy musel býti posuzován jinak, než se stalo v rozsudku. V tomto ohledu doposud soud, vycházeje z předpokladu, že sociální demokratům v městské radě bylo vyčítáno, že jsou proti pražskému nezaměstnanému dělnictvu a proti kolektivním smlouvám, zjistil, že nedošly technickou komisi stížnosti v tomto směru na firmu V., a že nebyl soukromým obžalobcům v době, kdy městská rada vyjednávala o zadávání prací na P., znám postup firmy V. při jiných soukromých a částečně i pro obec konaných pracích. Leč tyto úvahy by nepostačovaly, kdyby soud zjistil, že onomu hlasování pro firmu V. předcházela jednak o konkrétní skutečnost opřená stížnost radního N-a na tuto firmu a odpověď radního K-a, že tato tvrzení N-a jsou správná, a že jest firma V. ras na dělnictvo; tu by záleželo naopak při důkazu pravdy vlastně na tom, zda tu šlo o vážné, nevymyšlené tvrzení N-ovo o firmě V. a zda se i prohlášení radního K-a (třeba i hájícího jako zpravodaj návrh technické komise) stalo před hlasováním v přítomnosti ostatních soukromých obžalobců v takové formě, že nebylo důvodu o jeho vážnosti pochybovati. Jelikož si soud tyto pro správné právní posouzení věci rozhodné skutečnosti neuvědomil, bylo zmateční stížnosti vyhověti a za předpokladů § 5 nov. k trestnímu řádu uznati již v zasedání neveřejném, jak se stalo, aniž bylo třeba obírat se ostatními námitkami zmateční stížnosti, které se staly zrušením rozsudku bezpodstatnými.

Čís. 3689.

Aby vyhověl předpisu § 260 čís. 2 a § 270 čís. 5 tr. ř. (v doslovu zákona čís. 1/1920) jest nalézací soud pod následky zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. povinen v rozsudku stručně avšak určitě uvést, které skutečnosti a z jakých důvodů považoval za dokázané nebo za nedo-